herpy

GEKONY

Mniarogekko jalu

Mniarogekko jalu to duży, nocny i nadrzewny gekon z najdalszej północy Nowej Kaledonii i wysp Belep, blisko spokrewniony z *Mniarogekko chahoua*. Gatunek opisano dopiero w 2012 roku, jest zagrożony i wciąż słabo poznany, także w terrarium.

Rodzina: Diplodactylidae

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**14 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**15-20 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las deszczowy**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**60 × 60 × 90 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**22-26 °C**
Miejsce wygrzewania	**27-29 °C**
Temperatura w nocy	**18-22 °C**
Wilgotność	**60-80%**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady, owoce i gotowa karma**
Utrzymanie	**Pojedynczo**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**2 jaj**
Inkubacja	**65-120 dni** przy 22-26 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Zagrożony (EN)**

O gatunku

Mniarogekko jalu to duży gekon z rodziny Diplodactylidae, osiągający do 14 cm długości od pyska do kloaki. Jest gatunkiem siostrzanym *Mniarogekko chahoua* i przypomina go z wyglądu, ale samce mają znacznie mniej porów przedkloakowych. Długość ogona i masa ciała nie zostały udokumentowane; u *M. chahoua* długość całkowita wynosi 25-31 cm.

Gatunek opisali w 2012 roku Aaron Bauer, Anthony Whitaker, Ross Sadlier i Todd Jackman podczas rewizji dużych gekonów nowokaledońskich. Wcześniej zwierzęta te zaliczano do *M. chahoua*. Nazwa gatunkowa pochodzi od słowa *jâlu*, które w języku nyêlâyu, używanym w północnej Nowej Kaledonii, oznacza ducha, istotę ze świata duchów. Nazwa nawiązuje więc do *chahoua*, co w jednym z języków kanackich znaczy "diabeł". W całej Nowej Kaledonii duże gekony kojarzone są ze światem duchów.

Wiedza o tym gatunku jest bardzo skąpa i raczej nie jest on trzymany w terrariach. Wielkość młodych, różnice płciowe poza porami ani długość życia nie zostały udokumentowane. U bliskich krewnych, *Mniarogekko chahoua* i *Correlophus ciliatus*, zwierzęta żyją 15-20 lat.

Występowanie i środowisko

Gatunek występuje wyłącznie w Nowej Kaledonii, na najdalszej północy Prowincji Północnej: od rzeki Diahot na głównej wyspie Grande Terre po Île Art w archipelagu Belep. Miejsce typowe leży na Île Art, 230 metrów nad poziomem morza. Na głównej wyspie gatunek stwierdzono na północ i północny zachód od Koumac, m.in. nad rzeką Néhoué, w Forêt d'Ougne i na masywie Tiébaghi, od poziomu morza do wysokości około 360 metrów.

Zasięg jest niewielki i leży na północ od zasięgu *Mniarogekko chahoua*. Gatunek znany jest z czterech stanowisk. Całkowity obszar występowania szacuje się na około 1 340 km², ale gatunek zasiedla tylko około 24 km² tego obszaru.

> **Naturalny zasięg:** Nowa Kaledonia.

ŚRODOWISKO

Mniarogekko jalu żyje najprawdopodobniej wyłącznie na drzewach, w starym, zwartym lesie z dużymi drzewami o rozłożystych koronach. Nocą żeruje wśród gałązek i najbardziej zewnętrznego listowia w koronach lub na pniach w górnych warstwach lasu. Za dnia kryje się w szczelinach i dziuplach w gałęziach i pniach, często schodząc nisko, aż w pobliże dna lasu, aby znaleźć kryjówkę. Stanowiska leżą od wybrzeża do wysokości około 360 metrów, w strefie tropikalnej z porą wilgotną i porą suchszą.

Gatunek jest zagrożony (EN). Zagrożenia stanowią pożary lasów, utrata lasów w wyniku wydobycia niklu na masywie Tiébaghi, inwazyjna mrówka *Wasmannia auropunctata*, zdziczałe koty oraz nielegalne odłowy.

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Mniarogekko jalu* jest skąpa. Podane tu wartości zaczerpnięto od *Mniarogekko chahoua*, bliskiego krewnego o tej samej wielkości i podobnym trybie życia. Dorosłe zwierzę potrzebuje wysokiego terrarium o wymiarach co najmniej 60 × 60 × 90 cm (długość × szerokość × wysokość); większe jest lepsze, a wysokość jest ważniejsza niż powierzchnia dna.

Urządź terrarium pionowymi i ukośnymi gałęziami, rurami korkowymi, półkami magnetycznymi i roślinami na różnych wysokościach. Zapewnij solidne, poziome miejsca do siedzenia i kryjówki wysoko, ale także szczeliny i rury korkowe niżej, ponieważ w naturze gatunek często schodzi w stronę dna lasu, aby spać. Jako podłoże sprawdza się wilgotna mieszanka ziemi bez nawozu i włókna kokosowego z warstwą suchych liści na wierzchu. Dla młodych najbezpieczniejszy jest ręcznik papierowy. Ważna jest dobra wentylacja.

TEMPERATURA

Temperatura dzienna w większej części terrarium wynosi 22-26 °C, a wysoko pod słabą lampą powinno być miejsce do wygrzewania o temperaturze 27-29 °C. Nocą temperatura powinna spadać do 18-22 °C. Powyżej 29-30 °C jest za gorąco, dlatego całe ogrzewanie podłącz do termostatu. Mierz temperaturę przy gałęzi pod lampą termometrem cyfrowym i zapewnij gałęzie oraz kryjówki na wszystkich wysokościach, aby zwierzę mogło samo wybierać.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

WILGOTNOŚĆ I WODA

Utrzymuj wilgotność powietrza na poziomie 60-80 %, mierzoną w połowie wysokości terrarium. Powinna rosnąć nocą i spadać w ciągu dnia, ale nigdy nie schodzić poniżej 50 %. Każdego wieczoru dokładnie zraszaj terrarium, aby zwierzę mogło pić krople z liści, i postaw miskę ze świeżą wodą. Terrarium musi zdążyć przeschnąć między zraszaniami.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest aktywny nocą. Podobnie jak u *Mniarogekko chahoua* korzystne jest słabe światło UVB: świetlówka dla gatunków cieniolubnych (strefa Fergusona 1), tak aby indeks UV na najwyższych gałęziach wynosił 1-2, a reszta terrarium była zacieniona. Światło włączaj na 10-12 godzin na dobę, sterowane programatorem czasowym, a noc niech będzie ciemna.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Dietę zaczerpnięto od *Mniarogekko chahoua*, który zjada zarówno owoce, jak i owady. Podawaj gotową mieszankę dla owocożernych gekonów, rozrobioną na gęstą papkę, w miseczce na półce zawieszonej na ścianie, i zmieniaj smaki. Do tego żywe owady, takie jak świerszcze, karaczany, szarańcza i jedwabniki, nie dłuższe niż odległość między oczami zwierzęcia.

Dorosłe osobniki dostają papkę 2-3 razy w tygodniu, a owady 1-2 razy w tygodniu. Oprószaj owady wapniem.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Zachowanie *Mniarogekko jalu* nie zostało opisane. *Mniarogekko chahoua* jako młody jest płochliwy i skoczny, z wiekiem często się uspokaja i ma silny chwyt szczęk. Daj nowemu zwierzęciu dwa tygodnie spokoju i bierz je do ręki dopiero wtedy, gdy zacznie jeść. Sesje niech będą krótkie i nigdy nie łap za ogon, ponieważ może zostać odrzucony.

Zwierzę najlepiej trzymać pojedynczo. Nie udokumentowano, czy samiec może przebywać razem z samicami; u *M. chahoua* samca można trzymać z kilkoma samicami, ale dwóch samców nigdy nie wolno trzymać razem.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Wiek i masa ciała w momencie osiągnięcia dojrzałości płciowej nie zostały udokumentowane dla *Mniarogekko jalu*. Samce mają rząd porów przedkloakowych, ale znacznie mniej niż u *Mniarogekko chahoua*. Zwierzęta powinny być w pełni wyrośnięte, zanim zostaną dopuszczone do rozrodu.

GODY I KOPULACJA

Kopulacja nie została opisana. U *Mniarogekko chahoua* chłodniejszy okres trwający kilka miesięcy przy krótszym dniu pomaga pobudzić zwierzęta, po czym temperaturę i długość dnia ponownie się zwiększa.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Gatunek jest jajorodny. Liczba jaj i zniesień w roku nie została udokumentowana. *Mniarogekko chahoua* składa po dwa jaja. Daj samicy pojemnik do składania jaj z co najmniej 10 cm wilgotnego podłoża, aby mogła kopać.

INKUBACJA

Inkubacja *Mniarogekko jalu* nie została opisana. Wartości zaczerpnięto od *Mniarogekko chahoua*: jaja leżą w wilgotnym wermikulicie lub perlicie w temperaturze 22-26 °C, a wyklucie następuje po 65-120 dniach. Powyżej 28 °C jest ryzykownie. Nie wiadomo, czy płeć zależy od temperatury.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Odchów młodych nie został udokumentowany. U *Mniarogekko chahoua* młode trzyma się w małych pojemnikach z ręcznikiem papierowym, bez lampy grzewczej i UVB, codziennie się je zrasza i podaje gotowy pokarm oraz małe owady, aż będą wystarczająco duże na wysokie terrarium.

Zdrowie i częste błędy

Brak danych o zdrowiu *Mniarogekko jalu*. Typowe problemy dużych gekonów nowokaledońskich wynikają z warunków hodowli:

- Utrzymująca się zbyt wysoka lub zbyt niska wilgotność powietrza, która prowadzi do problemów ze skórą i drogami oddechowymi.
- Zbyt wysoka temperatura. Utrzymuj temperaturę poniżej 29-30 °C.
- Niedobór wapnia i witaminy D3. Oprószaj owady wapniem.
- Utrata ogona. Nigdy nie łap za ogon.

Udaj się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę traci na wadze, nie je przez kilka tygodni lub wydaje się osowiałe.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.